

T.C.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 28 Mart 2025
Sayı: 1343

10/3036

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

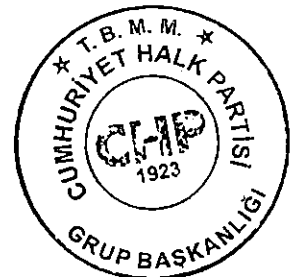
Türkiye, her yaz, orman yangınlarıyla mücadele etmek zorunda kalan yüksek riskli bir ülkedir. Özellikle 2022 yılından itibaren ortaya çıkan tablo, orman yangınlarının yalnızca iklim krizine bağlanamayacağı, ağır ve derin bir yönetsel çöküşü gözler önüne sermektedir. Bir önceki yıla göre orman yangını sayısı yüzde 46 artarken, yanan alanlar da yüzde 77 oranında artmıştır. Bu felaketlerde can güvenliği konusunda yaşananlar, yangınla mücadele eden personelin yetersiz ekipman ve hazırlıksızlık nedeniyle yaşamına mal olmaktadır.

Ödemiş'te yaşanan ölümün ardından, Eskişehir'in Seyitgazi İlçesi Fethiye Mahallesi'nde başlayan, Afyonkarahisar İli İhsaniye İlçesi Sarıcaova Köyü yakınlarına sıçrayan büyük orman yangınına müdahale sırasında 5 AKUT gönüllüsü ve 5 orman işçisi şehit olmuştur. 14 yaralının ise tedavileri hastanede sürmektedir. Orman yangınına müdahale sırasında Cumhuriyet tarihinin en yüksek can kaybının yaşandığı bu olay, yangınla mücadeledeki ciddi sistemsel zafiyetleri ve eksiklikleri bir kez daha telafisi olmayacak şekilde gözler önüne sermiştir. Yaşanan büyük tarihi can kaybı, sadece bir doğa felaketi sonucu değil, kamu yönetimindeki liyakatsizlik, koordinasyonsuzluk ve ihmalkârlığın yol açtığı bir cinayet zinciridir.

Tüm bu nedenlerle, orman yangınlarıyla etkin mücadele için mevcut kapasitenin, kurumlar arası koordinasyonun, insan kaynağının, hava gücünün, teknolojik donanımın, bütçelerin, denetim süreçlerinin ve kamuoyuna bilgi aktarım mekanizmalarının araştırılması; sorunların tüm boyutlarıyla ortaya konularak çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca, Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Dr. Jale Nur SÜLLÜ

Eskişehir Milletvekili

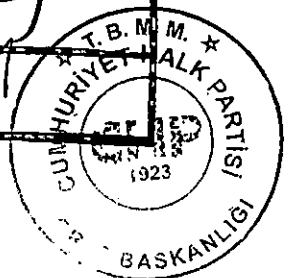
1343

Sayılı Meclis Araştırması Önergelerinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Utku Gönörör	Eskişehir	U. Gönörör
Nail GİLER	Kocaeli	N. Giler
Orhan SARILAN	Bursa	O. Sarılan
Şerif ARPAÇI	Denizli	Ş. Arpaç
Niğmet GÜREMANSE	Antalya	N. Güremanse
M. L. KARASO	Sivas	M. L. Karaso
Süleyman BİLBİL	Aydın	S. Bilbil
Av. Dr. M. Şeyhan Hıncal	Diyarbakır	M. Ş. Hıncal
Ayşe BAKIRLI	Bartın	A. Bakır
Semra Dincer	Ankara	S. Dincer
İlmit ÖZÖLE	İzmir	İ. Özöl
MURAT BAKAN	İzmir	M. Bakan
Fahri ÖZKAN	Kırklareli	F. Özkan
Mehmet İLTAN	Kırşehir	M. İltan
Bahadır GÜR	Afyon	B. Gür
Mahmut Tanrı	Sakarya	M. Tanrı
Şerif M. M. M. M.	Hatay	Ş. M. M. M.
Turan Tazken ÖZBEK	İstanbul	T. Tazken Ö. Ö.
Erdem Karakoç	Aydın	E. Karakoç
Tarkan ATEŞ	Bolu	T. Ateş

Ali Fozil KASAP

Kütüphane

GEREKÇE

Türkiye, yaz aylarında orman yangınları açısından yüksek risk taşıyan coğrafyada yer almakta ve her yıl yangın felaketleriyle karşı karşıya kalmaktadır. 2024 yılında, bir önceki yıla göre orman yangını sayısı yüzde 46 artarken, yanan ormanlık alan yüzde 77 oranında büyümüştür. Bu artışın ardında yalnızca iklim koşulları değil; yangınlara karşı yetersiz hazırlık, koordinasyonsuzluk, liyakat eksikliği, teknolojiye dayalı yatırımların yapılmaması ve yapısal sorunların yer aldığı görülmektedir.

Yangınlarla bir yanda milli servet, yutak alanları ormanlarımız, ormanlık alanlardaki fauna ve flora geri getirilemez biçimde tahrip olurken, diğer yanda orman yangınlarına müdahale eden personelin can güvenliği de ciddi bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Ormana karbon yutak alanı yaşam kaynağı, flora ve faunaya ev sahipliği yapan bir alan olarak değil, kereste, tomruk, odun, yonga kaynağı olarak bakan bir anlayış Tarım ve Orman Bakanlığını yönetmektedir. Bu bakış açısı, bürokratlara da yansımış olup, yüksek odun üretimi ile övünülmektedir. Mevcut verilere göre, 2007–2022 yılları arasında 122 orman personeli yangınlarla mücadele sırasında yaralanmış, 9 personel ise hayatını kaybetmiştir. Bu tablo, yangınla mücadelede alınmayan önlemlerin işçi sağlığı ve güvenliği açısından ne denli ciddi sonuçlara yol açtığını göstermektedir.

En son, Ödemiş'te yaşanan ölümlerin ardından, Eskişehir'in Seyitgazi İlçesi Fethiye Mahallesi'nde başlayan, Afyonkarahisar İli İhsaniye İlçesi Sarıcaova Köyü yakınlarına sıçrayan büyük orman yangınında 5 AKUT gönüllüsü ve 5 orman işçisi şehit olmuştur; bu acı kayıplar, yangınla mücadeledeki ciddi sistemsel zafiyetleri ve eksiklikleri bir kez daha telafisi olmayacak şekilde gözler önüne sermiştir.

Yangın söndürme filosunun yetersizliği ve teknolojik altyapı eksiklikleri, mücadeleyi sekteye uğratmaktadır. Türk Hava Kurumu (THK) envanterinde yer alan uçakların atıl bırakılması ve bu alandaki özelleştirme politikaları eleştirilmekte, Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) filosuna yalnızca bir uçak eklemiş olması, yangınla etkin mücadelede ciddi bir açık doğurmaktadır. Hava gücüne dair stratejik bir planlamanın eksikliği dikkat çekmektedir.

Uzmanlara göre, yangınların önlenmesinde temel ihtiyaç, insan kaynağıdır. Ancak sözleşmeli ve güvencesiz çalışan işçi ve mühendis sayısı artarken, rotasyon uygulamaları nedeniyle tecrübeli personel sistem dışına itilmektedir. Gönüllü ya da deneyimsiz kadroların görevlendirilmesi, yangına müdahale refleksini zayıflatmakta, can kayıplarına neden olmaktadır. Yangın işçilerinin sezon ortasında işe başlaması, iş güvenliği önlemlerinin yeterince alınmaması ve özlük haklarının karşılanmaması da ciddi sorunlar arasında yer almaktadır.

Yangın istatistikleri dahi şeffaf biçimde kamuoyuyla paylaşılmamaktadır. Uzman değerlendirmelerine göre, son 10 yılda çıkan yangınların yaklaşık üçte birinin sebebi bilinmemektedir. 2024 yılı itibarıyla günlük yangın verileri kamuoyuna sunulmamakta, yanan alan miktarları açıklanmamakta, kamu denetimi engellenmektedir. Bu durum, yangınların nedenlerinin analiz edilmesini ve önleyici politikaların oluşturulmasını da engellemektedir.

Sayıştay raporlarında OGM'nin yerleşim yerleri için yangın planlarının eksik olduğu, Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) ile yangın takibinin yetersiz yapıldığı ve özellikle maden sahalarında denetim zaafı yaşandığı belirtilmektedir. Ayrıca elektrik iletim hatlarından kaynaklanan yangınların oranı yüzde 21,5 olup, enerji altyapılarında iyileştirme yapılmadığı halde kamu kaynaklarının dağıtım şirketlerine aktarıldığı görülmektedir. Bu durum, kamusal denetim zafiyetine işaret etmektedir.

Yangınlara müdahale sürecinde AFAD, OGM ve yerel yönetimler arasında görev tanımı ve yetki paylaşımına ilişkin ciddi bir koordinasyon eksikliği yaşandığı gözlemlenmektedir. Belediyelerin müdahale kapasitesi olmasına karşın, görev alanı dışı gerekçesiyle sürece katılmaları engellenmektedir. Bu karmaşa, karar alma süreçlerindeki aksaklıkları ve yönetim sistemindeki keyfiyeti gözler önüne sermektedir. Orman yangınlarının yalnızca bir çevre felaketi değil, aynı zamanda 2018 yılından itibaren uygulamaya geçilen ve adına "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" denilen yönetim sistemi nedeniyle kamu yönetiminde yapısal sorunları gün yüzüne çıkaran bir kriz olduğu anlaşılmaktadır. Her yaz yaşanan yangınların kader değil, tedbirsizliğin ve liyakatsizliğin sonucu olduğu gerçeği artık kabul edilmelidir.

29 Haziran 2025 tarihinde meydana gelen orman yangınlarında olduğu gibi, yakın zamanda yaşanan pek çok orman yangınının sorumlusu da, Seyitgazi yangınının da, yangının söndürülememesinin de, yangına müdahale sırasında şehit vermemizin de birinci derecede sorumlusu, ülkeyi 23 yıldır tek başına yöneten iktidardır. Daha önce yanan orman alanlarını özelleştirip otel arsası olarak teslim edenler; sabotajlara göz yumanlar, yasalarla orman alanları içine maden, taş ocağı, biyogaz santrali vb. tesislerin kurulmasına yasalarla yol açanlar, yangın söndürme sistemlerini işlevsizleştirenler; THK'nın yangın söndürme uçaklarını ihaleyle satışa çıkaranlar; 10 canın hayatına mal olan bu ihmallerin vebalini taşımaktadır. Ayrıca, elektrik dağıtım hizmetlerini özelleştirerek altyapı sorunlarını derinleştirenler; ormancılardan yangın söndürme eğitim kamplarını kapatıp eğitimsiz, mevsimlik işçileri ölüm riskiyle baş başa bırakanlar da bu ağır tablonun sorumlularıdır. Bu ihmal ve kusurların derhal açığa çıkarılması, sorumluların etkin biçimde soruşturulması, gerekli yasal işlemlerin başlatılması şarttır.

Tüm bu nedenlerle, orman yangınlarıyla etkin mücadele için mevcut kapasitenin, kurumlar arası koordinasyonun, insan kaynağının, hava gücünün, teknolojik donanımın, bütçelerin, denetim süreçlerinin ve kamuoyuna bilgi aktarım mekanizmalarının araştırılması; sorunların tüm boyutlarıyla ortaya konularak çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İç tüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca ivedilikle Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

